

Protocol

**Accountantsonderzoek
concessiehouders 2008**

september 2008

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Doel van het accountantsonderzoek	7
3. Procedure onderzoek	9
4. Inhoud van het accountantsonderzoek	11
4.1 Object van onderzoek	11
4.2 Toetsingscriteria met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording	11
4.2.1 Het begrippenkader	11
4.2.2 Taak 1: Het vaststellen van de verzekeringsgerechtigdheid	13
4.2.3 Taak 2: Het vaststellen van de aanwezigheid van een geldig indicatiebesluit	14
4.2.4 Taak 3: Het toezicht houden op de afspraken met zorgaanbieders	14
4.2.5 Taak 4: Adequate bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties	14
4.2.6 Taak 5: Het inkopen van zorg	14
4.2.7 Taak 6: Het betalen van zorganspraken AWBZ	15
4.2.8 Taak 7: Het uitvoeren van subsidieregelingen AWBZ	15
4.2.9 Taak 8: Het bij het CVZ in rekening brengen van schaden AWBZ	16
4.2.10 Taak 9: Het toerekenen van beheerskosten AWBZ	16
4.2.11 Taak 10: Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige bedrijfsopbrengsten	17
4.3 Toetsingscriteria met betrekking tot het een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ	17
4.3.1 Taak 11: Het verstrekken van informatie	17
4.3.2 Taak 12: Het opstellen van een beleidsvisie en een jaarplan	17
4.3.3 Taak 13: Het voeren van overleg met betrokken partijen	17
4.3.4 Taak 14: Het adviseren over het toelaten van zorgaanbieders	18
4.3.5 Taak 15: Het zorgdragen voor een adequaat wachtlijstbeheer	18
4.3.6 Taak 16: Het instellen van een Raad van Advies	18
4.3.7 Taak 17: Het periodiek uitvoeren van cliëntraadpleging	18
4.4 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer	19
4.5 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag	20
4.6 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	21
4.7 Foutentabel	22
5. Accountantsverklaring	23
5.1 Goedkeurende accountantsverklaring	23
6. Accountantsrapport	27
6.1 Model voor het accountantsrapport	27
Bijlage 1. Uitgangspunten voor beoordeling werkzaamheden externe accountant door de NZa	31
Inleiding	31
Beoordeling werkzaamheden externe accountant	31
Beoordeling opzet rechtmatigheidsonderzoek	32
Beoordeling uitvoering rechtmatigheidsonderzoek	32
Dynamisering van het rechtmatigheidsonderzoek	32
Het kopiëren van stukken uit het accountantsdossier	33

1. Inleiding

De Regeling Verslaglegging AWBZ stelt voorschriften voor de inrichting van het financieel verslag en het uitvoeringsverslag van concessiehouders, ofwel de zorgkantoren. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft deze voorschriften nader uitgewerkt in de *Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008*. De handleiding bevat modellen aan de hand waarvan concessiehouders hun verantwoordingsdocumenten moeten inrichten.

Op grond van artikel 31 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) kan de NZa regels stellen voor het accountantsonderzoek en voor de inhoud en inrichting van het accountantsverslag. De regels voor het accountantsonderzoek en de inhoud en inrichting van het accountantsverslag heeft de NZa vastgelegd in dit Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2008¹.

Dit Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008 geeft richtlijnen voor het door de externe accountant uit te voeren onderzoek naar de getrouwheid van de financiële verantwoording en rechtmatige uitvoering van de AWBZ. Het doel van het protocol is niet om de aanpak van het onderzoek voor te schrijven, maar om de kaders te geven waarin het onderzoek moet plaatsvinden.

De accountant geeft de uitkomst van zijn onderzoek weer in een gecombineerde accountantsverklaring over de getrouwheid en de rechtmatigheid en in een accountantsrapport. Voor de tekst van de accountantsverklaring maakt de accountant gebruik van het model dat in hoofdstuk 5 van dit protocol is opgenomen. Het accountantsrapport maakt de accountant op in overeenstemming met de bepalingen in hoofdstuk 6.

De concessiehouder moet de verantwoordingsdocumenten vergezeld van de accountantsproducten voor 1 juli van het jaar volgende op het verslagjaar toezenden aan de NZa.

De concessiehouder kan de financiële verantwoording op concessiehouderniveau of op zorgkantoorniveau indienen. Wanneer de concessiehouder zijn financiële verantwoording op concessiehouderniveau opstelt, moet de accountant de accountantsverklaring eveneens op concessiehouderniveau opmaken. Wanneer de concessiehouder zijn financiële verantwoording op zorgkantoorniveau opstelt, moet de accountant de accountantsverklaring eveneens op zorgkantoorniveau opmaken.

De NZa maakt bij haar toezicht op de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ zoveel mogelijk gebruik van de verantwoordingsdocumenten van de concessiehouders (zorgkantoren) en van de accountantsverklaring en het accountantsrapport van de externe accountant. Daarbij beoordeelt de NZa de toereikendheid van de door de

¹ Het Koninklijk NivRA ontwikkelt een standaard op het gebied van rechtmatigheidsonderzoek (projectgroep ARRO). Deze standaard zal ingaan op de definitie van het begrip rechtmatigheid, het accountantsonderzoek en de accountantsproducten die daarmee verbonden zijn. Specifieke protocollen, zoals het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008, moeten in de toekomst aan het stramien van de standaard voldoen. Mocht de standaard aanleiding geven tot aanpassing van het Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2008, dan zal de NZa dit via een aanvulling op dit protocol communiceren.

externe accountant uitgevoerde werkzaamheden en stelt op basis van haar bevindingen haar eigen onderzoekswerkzaamheden vast. Op grond van de verzamelde informatie vormt de NZa zich een oordeel over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de zorgkantoren en over de rechtmatigheid van de daarmee samenhangende ontvangsten en uitgaven. De NZa brengt verslag uit van haar bevindingen in een rapport per individuele concessiehouder. Deze rapporten zijn niet openbaar. Jaarlijks brengt de NZa vóór 1 december een samenvattend rapport uit over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de AWBZ-verzekeraars, het CAK-BZ en de concessiehouders. Dit rapport is wel openbaar.

2. Doel van het accountantsonderzoek

Het accountantsonderzoek 2008 bij de concessiehouders bestaat uit vier deelonderzoeken. Deze onderzoeken worden in het vervolg van dit protocol verder uitgewerkt:

- een onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording (zie paragrafen 4.2.1, 4.7 en 6.1);
- een onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer (zie paragrafen 4.4 en 6.1);
- een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ (zie paragrafen 4.2.1. en 6.1);
- een onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag (zie paragrafen 4.5 en 6.1).

De externe accountant rapporteert over de bevindingen en conclusies van zijn onderzoek in:

- een gecombineerde accountantsverklaring over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording;
- een accountantsrapport.

Accountantsverklaring

Het onderzoek naar de financiële verantwoording leidt tot een gecombineerde accountantsverklaring van de externe accountant over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording over 2008. In deze accountantsverklaring geeft de externe accountant aan:

- of de financiële verantwoording een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008;
- of de in de financiële verantwoording 2008 verantwoorde schaden AWBZ, bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen die in de relevante wet- en regelgeving zijn opgenomen en in het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008 zijn uitgewerkt.

In hoofdstuk 4 wordt de inhoud van het accountantsonderzoek verder uitgewerkt. In hoofdstuk 5 is de door het Koninklijk NIVRA vastgestelde voorbeeldtekst van de accountantsverklaring opgenomen.

Accountantsrapport

Het accountantsrapport heeft de status van een rapport van feitelijke bevindingen (COS 4400). Het bevat de uitkomsten van het onderzoek van de externe accountant naar de hierboven genoemde vier onderzoeksoopdrachten. Hoofdstuk 6 gaat uitgebreid in op de eisen die worden gesteld aan het accountantsrapport.

3. Procedure onderzoek

De procedure van het onderzoek naar de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ in 2008 is als volgt. De concessiehouder geeft de externe accountant opdracht om een onderzoek uit te voeren naar:

- de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording;
- de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer volgens de bestuurlijke verantwoording;
- de rechtmatige uitvoering van de AWBZ;
- naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag.

Bij deze opdracht vormen de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 en het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008 het uitgangspunt. De NZa voorziet de concessiehouder en de externe accountant van een exemplaar van de handleiding en het protocol.

- De concessiehouder en de externe accountant maken voor de uitvoering van het onderzoek afspraken over de werkverdeling. De externe accountant maakt bij zijn onderzoek voor zover mogelijk gebruik van de interne controlewerkzaamheden door de zorgkantoren en de werkzaamheden van de interne accountantsdienst.
- De externe accountant voert zijn onderzoek uit volgens het Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2008. De externe accountant rapporteert aan de concessiehouder over de uitkomsten van dit onderzoek door middel van een accountantsverklaring over de getrouwheid en rechtmatigheid en een accountantsrapport.
- Het accountantsrapport biedt ruimte voor het vermelden van de bevindingen uit het onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording. Het accountantsrapport heeft de status van een rapport van feitelijke bevindingen in overeenstemming met de standaard COS 4400. De accountant houdt hiermee rekening bij de formulering van de opdrachtbevestiging, bij de uitvoering van zijn werkzaamheden en bij de dossiervorming. Een rapport van feitelijke bevindingen is bedoeld om onderzoeksbevindingen weer te geven zonder daar een zekerheidsoordeel aan te verbinden. De verspreidingskring van het accountantsrapport is beperkt en verdere verspreiding is uitsluitend mogelijk na schriftelijke toestemming van de externe accountant. Het model voor het accountantsrapport dat in hoofdstuk 6 is opgenomen houdt rekening met deze beperkingen.
- De concessiehouder stuurt vóór 1 juli 2009 twee exemplaren van de door de externe accountant gecontroleerde financiële verantwoording, van de getekende accountantsverklaring en van het accountantsrapport toe aan de NZa.
- De NZa voert haar onderzoek naar de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder uit op de locatie van de concessiehouder. De NZa neemt voor het tijdstip van onderzoek vooraf contact op met de concessiehouder.
- De NZa maakt in haar onderzoek zoveel mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de externe accountant. Hiertoe beoordeelt de NZa of de externe accountant het Protocol accountantsonderzoek concessiehouders 2008 volledig en juist heeft nagevolgd (review). Daarbij beoordeelt de NZa de toereikendheid van de door de externe accountant uitgevoerde werkzaamheden en stelt op basis van haar bevindingen haar eigen onderzoekswerkzaamheden vast. Zonder in de verantwoordelijkheid van de accountants te willen treden, heeft de

NZa richtlijnen opgesteld die zij bij de review van het accountantsonderzoek hanteert. De richtlijnen zijn faciliterend bedoeld en er niet op gericht om voor de accountantswerkzaamheden nadere regels te stellen. De externe accountant laat zich bij zijn onderzoek leiden door de voorschriften van de Verordening gedragscode (VGC) en de Controle- en Overige Standaarden (COS). In bijlage 1 heeft de NZa uitgangspunten opgenomen die zij bij de beoordeling van het accountantsonderzoek hanteert.

- De NZa kan zonder verdere tussenkomst van de concessiehouder contact opnemen met de externe accountant over eventueel aanvullend te verstrekken informatie en over vaktechnische aangelegenheden.
- De NZa koppelt de bevindingen van de beoordeling van de accountantswerkzaamheden terug aan de externe accountant. De review is niet bedoeld om een oordeel te geven over de externe accountant en is uitsluitend gericht op het besloten verkeer tussen de externe accountant en de NZa.
- De NZa stelt een conceptrapport Uitvoering AWBZ 2008 per concessiehouder op. In dit conceptrapport zijn de bevindingen en conclusies van de NZa met betrekking tot de uitvoering van de AWBZ in 2008 door de concessiehouder opgenomen. De NZa bespreekt het conceptrapport met de concessiehouder. De concessiehouder krijgt tevens gelegenheid in een formele hoorprocedure te reageren op de bevindingen en conclusies in het rapport.
- De Raad van Bestuur van de NZa stelt de definitieve versie van het rapport vast. De NZa stuurt deze versie toe aan de concessiehouder. De rapporten van de individuele concessiehouders zijn niet openbaar.
- De bevindingen uit de individuele onderzoeksrapporten verwerkt de NZa in het Samenvattend Rapport Uitvoering AWBZ. Dit rapport stelt zij jaarlijks vóór 1 december vast en maakt het openbaar.

4. Inhoud van het accountantsonderzoek

4.1 Object van onderzoek

De volgende door de concessiehouder opgestelde verantwoordingsdocumenten zijn het object van onderzoek:

Uitvoeringsverslag

In het uitvoeringsverslag rapporteert de concessiehouder over de uitvoering van de AWBZ in het voorafgaande jaar en geeft hij een overzicht van zijn voornemens voor de uitvoering van de AWBZ in het lopende jaar en het daarop volgende jaar. Hierbij maakt de concessiehouder gebruik van kengetallen en indicatoren.

Financiële verantwoording

De financiële verantwoording bestaat uit een balans, een exploitatierekening en een toelichting op beide. Hierin verantwoordt de concessiehouder – het zorgkantoor – zowel de geldstromen die rechtstreeks via het zorgkantoor lopen, als de geldstromen die via andere rechtspersonen gaan, zoals de betaling van zorgaanspraken via het CAK-BZ.

Bestuurlijke verantwoording als onderdeel van de financiële verantwoording

In de bestuurlijke verantwoording legt de concessiehouder verantwoording af over het gevoerde financieel beheer en over de borging van de rechtmatigheid van de baten en lasten die in de financiële verantwoording zijn opgenomen.

Het normenkader voor deze verantwoordingen wordt gevormd door *Regeling verslaggeving AWBZ* en de *Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008*.

4.2 Toetsingscriteria voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording

4.2.1 Het begrippenkader

Het onderzoek naar de getrouwheid van de financiële verantwoording en de rechtmatige uitvoering van de AWBZ is gericht op het vaststellen of:

- de financiële verantwoording een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen ultimo het jaar en van het resultaat over het jaar in overeenstemming met de Regeling verslaggeving AWBZ en de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008;
- de verantwoorde schaden AWBZ – bruto schaden AWBZ en schaden AWBZ voorgaande jaren – de bedrijfsopbrengsten AWBZ en de beheerskosten AWBZ over 2008 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving en zoals die in het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008 zijn uitgewerkt.

Voor het onderzoek naar de rechtmatigheid van de financiële verantwoording is de invulling van het rechtmatigheidsbegrip van belang. *Rechtmatigheid* in algemene zin wil zeggen: in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving. Een proces of de uitkomsten daarvan

voldoen wel of niet aan de interne of externe regels die van kracht zijn. In die zin is rechtmatigheid een absoluut begrip. De concrete invulling van het begrip is echter afhankelijk van de gekozen normstelling: de aard en reikwijdte van de regelgeving, de soort organisatie en het karakter van het betreffende proces of de uitkomst daarvan. Rechtmatigheid vormt dus een begrip dat gekoppeld is aan het object van onderzoek.

In hoofdstuk 2 van de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 is het rechtmatigheidsbegrip in detail uitgewerkt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen financiële en procedurele rechtmatigheid en tussen directe en gebruikersverantwoordelijkheid. De handleiding geeft ook aan welke randvoorwaarden bij de invulling van het rechtmatigheidsbegrip van toepassing zijn. De accountant hanteert de begripsomschrijvingen uit de Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 als uitgangspunt voor het rechtmatigheidsonderzoek dat hij uitvoert.

Het rechtmatigheidsbegrip bij de zorgkantoren is gekoppeld aan zijn specifieke taken en verantwoordelijkheden. Een zorgkantoor verantwoordt zich uitsluitend over taken waarvoor het verantwoordelijk is en waarbij het de mogelijkheid heeft om zaken te beïnvloeden of bij te sturen. Als een zorgkantoor deze taken in overeenstemming met de voorschriften van de geldende wet- en regelgeving uitvoert, dan zijn de processen die daaraan zijn gekoppeld en de geldstromen die daaruit voortvloeien rechtmatig. Het zorgkantoor voert de AWBZ dan op een rechtmatige manier uit en de baten en lasten die daarmee samenhangen zijn als rechtmatig aan te merken.

In de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 zijn de taken van de zorgkantoren beschreven. Tevens is uiteengezet of deze taken betrekking hebben op financiële of procedurele rechtmatigheid en in welke verantwoordingsdocumenten de concessiehouder zich over deze taken moet verantwoorden. De relatie tussen de taken, procedurele en financiële rechtmatigheid, en de verantwoording daarover door de concessiehouder is in tabel 4.1 van dit protocol weergegeven.

In de volgende paragrafen zijn de accountantswerkzaamheden met betrekking tot elk van de taken opgenomen.

Tabel 4.1 Relatie tussen de taken van de zorgkantoren, de procedurele en financiële rechtmatigheid, en verantwoording daarover door de concessiehouder

Taak zorgkantoor	Procedurele rechtmatigheid	Financiële rechtmatigheid	UV	FV	BV
1. Het vaststellen van de verzekeringsgerechtigdheid	X				X
2. Het vaststellen van de aanwezigheid van een geldig indicatiebesluit	X				X
3. Het toezicht houden op de afspraken met zorgaanbieders	X				X
4. Het zorgen voor een adequate bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties	X				X
5. Het inkopen van zorg: – contracteerbeleid; – overeenkomsten met aanbieders; – inkoopproces.	X X	X	X X	X	X
6. Het betalen van zorgaanpak AWBZ		X		X	X
7. Het uitvoeren van subsidieregelingen AWBZ: – consumentenaspecten; – rechtmatigheidsaspecten.	X	X	X	X	X
8. Het in rekening brengen van de schade AWBZ bij het CVZ		X		X	X
9. Het toerekenen van de beheerskosten		X		X	X
10. Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige bedrijfsopbrengsten		X		X	X
11. Het verstrekken van informatie	X		X		
12. Het opstellen van een beleidsvisie en een jaarplan	X		X		
13. Het voeren van overleg met betrokken partijen	X		X		
14. Het adviseren over het toelaten van zorgaanbieders	X		X		
15. Het zorg dragen voor een adequaat wachtlijstbeheer in de regio	X		X		
16. Het instellen van een Raad van Advies	X		X		
17. Het periodiek uitvoeren van cliëntraadpleging	X		X		

Legenda:

- UV = uitvoeringsverslag
- FV = financiële verantwoording
- BV = bestuurlijke verantwoording

4.2.2 Taak 1: Het vaststellen van de verzekeringsgerechtigdheid

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het vaststellen van de verzekeringsgerechtigdheid door de concessiehouder, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant onderzoekt in hoeverre de concessiehouder invulling heeft gegeven aan het vaststellen van de verzekeringsgerechtigdheid. Hierbij toetst hij of de concessiehouder de bepalingen van artikel 7 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft. De externe accountant neemt de bevindingen op in het accountantsrapport. De bevindingen hebben geen effect op het oordeel over de rechtmatigheid van de schade AWBZ.

4.2.3 Taak 2: Het vaststellen van de aanwezigheid van een geldig indicatiebesluit

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het vaststellen van de aanwezigheid van geldige indicatiebesluiten door de concessiehouder, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant onderzoekt in hoeverre de concessiehouder invulling heeft gegeven aan de vaststelling van de aanwezigheid van geldige (her)indicatiebesluiten. De bevindingen neemt hij op in het accountantsrapport. Het ontbreken van geldige indicatiebesluiten heeft in 2008 nog geen consequenties voor de financiële rechtmatigheid van de schaden AWBZ. De externe accountant rapporteert over zijn bevindingen in het accountantsrapport.

4.2.4 Taak 3: Het toezicht houden op de afspraken met zorgaanbieders

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het toezicht door de concessiehouder op de afspraken met zorgaanbieders, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant stelt vast of de concessiehouder de bepalingen van de artikelen 9, 10 en 11 van de Regeling controle en administratie AWBZ-verzekeraars naleeft. Deze bepalingen hebben betrekking op:

- het uitvoeren van materiële controle;
- de beoordeling of de kwaliteit en de organisatie van de zorgverlening in verhouding staan tot de kosten van de zorgverlening;
- het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van early warning;
- het verkrijgen van inzicht in uitbesteding van zorg en fusie en samenwerking tussen zorgaanbieders.

De accountant stelt vast of de bestuurlijke verantwoording op elk van de genoemde punten een juist en volledig beeld geeft van het toezicht van de concessiehouder op de afspraken met zorgaanbieders. De externe accountant rapporteert over zijn bevindingen in het accountantsrapport.

4.2.5 Taak 4: Adequate bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar de bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties van de concessiehouder, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant stelt vast of de concessiehouder de bepalingen van de artikelen 5 en 6 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft. Deze bepalingen hebben betrekking op:

- naleving van de wet- en regelgeving;
- de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC);
- de geautomatiseerde gegevensverwerking;
- misbruik en oneigenlijk gebruik.

De accountant stelt vast of de bestuurlijke verantwoording op elk van de genoemde punten een juist en volledig beeld geeft van de kwaliteit van de bedrijfsadministratie en de inhoudelijke registraties. De externe accountant rapporteert over zijn bevindingen in het accountantsrapport.

4.2.6 Taak 5: Het inkopen van zorg

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het inkopen van zorg, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding

Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De externe accountant stelt vast wat het effect is voor zijn rechtmatigheidsoordeel van het ontbreken van overeenkomsten tussen het zorgkantoor en de zorgaanbieder. De externe accountant rapporteert over zijn bevindingen in het accountantsrapport.

4.2.7 Taak 6: Het betalen van zorgaanspraken AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het betalen van zorgaanspraken AWBZ, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant toetst of de concessiehouder de bepalingen van artikel 9 van de Regeling Controle en Administratie AWBZ-verzekeraars naleeft.

De betaling van zorgaanspraken is rechtmatig indien:

- aan de betaling een schriftelijke overeenkomst voor bepaalde tijd met een toegelaten zorgaanbieder ten grondslag ligt (taak 5);
- de zorgaanspraak in rekening is gebracht tegen het overeengekomen (NZa-)tarief;
- de betaling betrekking heeft op een cliënt die AWBZ-verzekerd is (taak 1: voor deze taak geldt procedurele rechtmatigheid);
- de betaling betrekking heeft op cliënten die over een geldig indicatiebesluit beschikken (taak 2);
- voldaan is aan overige wet- en regelgeving.

De accountant stelt vast of geconstateerde onrechtmatigheden en onzekerheden invloed hebben op de strekking van zijn accountantsverklaring. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

Het niet tijdig of niet volledig betalen van zorgaanspraken heeft geen gevolgen voor de financiële rechtmatigheid, tenzij dit duidt op materiële tekortkomingen in de betalingsorganisatie van de concessiehouder. Dit kan betekenen dat hierdoor niet voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving of dat onzekerheid bestaat over de volledigheid en juistheid van de betalingen, hetgeen van betekenis is voor het rechtmatigheidsoordeel.

4.2.8 Taak 7: Het uitvoeren van subsidieregelingen AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het uitvoeren van subsidieregeling AWBZ, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008.

De accountant maakt voor zijn oordeel over de rechtmatigheid van de uitgaven ten laste van de ontvangen subsidies gebruik van de rechtmatigheidsverklaringen bij de afzonderlijke subsidiedeclaraties. Dit betekent dat de externe accountant geen aanvullend onderzoek naar het uitvoeren van subsidieregelingen AWBZ hoeft uit te voeren. Wel moet hij vaststellen of de voorschotten van lopende projecten en afrekeningen van afgeronde projecten volledig, juist en tijdig in de financiële verantwoording van het zorgkantoor zijn verwerkt.

De accountant toetst de uitvoering van subsidieregeling PGB (persoonsgebonden budget) door de concessiehouder procedureel. Dat wil zeggen dat hij vaststelt of de in de bestuurlijke verantwoording opgenomen informatie met betrekking tot het vaststellen van PGB-budgetten en de uitvoering van globale en intensieve controles op de verantwoordingsdocumenten PGB (persoonsgebonden budget), juist is. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

Het CTZ, één van de rechtsvoorgangers van de NZa, en het CVZ hebben op 25 april 2006 de brief Controle, terugvordering & incasso en verantwoording subsidie persoonsgebonden budget AWBZ (OND/26039288) uitgebracht aan de zorgkantoren. Volgens de brief ligt de nadruk op procedurele toetsing.

4.2.9 Taak 8: Het bij het CVZ in rekening brengen van schade AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het in rekening brengen van schade AWBZ bij het CVZ, het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. Hij onderzoekt de volledige, juiste en tijdige doorbelasting aan het CVZ van de betalingen die rechtstreeks aan zorgaanbieders zijn verricht. De externe accountant beoordeelt of het niet tijdig of niet volledig doorbelasten van de betalingen duidt op materiële tekortkomingen die effect kunnen hebben op het rechtmatigheidsoordeel. De accountant stelt bij niet gecorrigeerde, ten onrechte of foutief doorbelaste betalingen vast welke gevolgen deze hebben voor de strekking van zijn accountantsverklaring. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.2.10 Taak 9: Het toerekenen van beheerskosten AWBZ

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar de rechtmatige toerekening van de beheerskosten AWBZ het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant beoordeelt:

- de aanvaardbaarheid van toerekeningsmethodiek voor de toerekening van de beheerskosten aan de concessiehouder (zorgkantoren);
- de onderbouwing van wijzigingen in de toerekeningsmethodiek ten opzichte van het voorgaande verslagjaar;
- het aandeel van de directe kosten in de totale beheerskosten van de concessiehouder;
- het aandeel van de toegerekende beheerskosten aan de concessiehouder ten opzichte van de totale beheerskosten van het concern ten opzichte van voorgaande jaren;
- de organisatorische beheersing van de beheerskosten bij de concessiehouder;
- de analyse van stijgingen of dalingen in de beheerskosten ten opzichte van voorgaande jaren.

De accountant hanteert bij zijn controle de goedkeuringstolerantie die hij voor de getrouwheid hanteert. Deze goedkeuringstolerantie geldt voor de post beheerskosten. Geconstateerde onrechtmatigheden of onzekerheden kunnen effect hebben op het rechtmatigheidsoordeel dat de externe accountant afgeeft.

Wanneer de concessiehouder valt onder de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt), dan stelt de accountant vast of de concessiehouder hiervan melding heeft gemaakt. Is dit niet het geval, dan meldt de accountant dit in zijn accountantsverklaring bij de financiële verantwoording.

De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.2.11 Taak 10: Het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige bedrijfsopbrengsten

De externe accountant hanteert voor zijn onderzoek naar het vaststellen van de volledigheid en juistheid van de overige bedrijfsopbrengsten het normenkader zoals uiteengezet in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording 2008. De accountant controleert of de opbrengsten AWBZ juist en volledig in de financiële verantwoording zijn opgenomen en of de concessiehouder bij het vaststellen van de opbrengsten de regels die bij of krachtens de AWBZ zijn gesteld in aanmerking heeft genomen. De accountant stelt vast of geconstateerde onrechtmatigheden of onzekerheden invloed hebben op de strekking van de accountantsverklaring. De externe accountant neemt zijn bevindingen op in het accountantsrapport.

4.3 Toetsingscriteria voor het een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ

Als een concessiehouder alle taken in overeenstemming met de voorschriften van de geldende wet- en regelgeving uitvoert, kunnen de daaraan gekoppelde processen als rechtmatig worden aangemerkt. Er is dan sprake van een rechtmatige uitvoering van de AWBZ.

De toetsingscriteria voor de eerste tien taken zijn in de vorige paragraaf uitgewerkt. De accountant kan zijn rapportage over de rechtmatige uitvoering van de AWBZ combineren met de rapportage van zijn bevindingen over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording (par. 4.2).

De toetsingscriteria voor de laatste zeven taken komen hierna aan de orde. De externe accountant onderzoekt deze zeven taken procedureel en neemt eventuele bijzonderheden op in het accountantsrapport.

4.3.1 Taak 11: Het verstrekken van informatie

Het Convenant geeft aan welke activiteiten het zorgkantoor moet ontplooiën op het gebied van informatieverstrekking. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in het Convenant op het gebied van het verstrekken van informatie. Ook stelt hij vast dat de concessiehouder zich hierover in het uitvoeringsverslag heeft verantwoord. De accountant geeft geen oordeel over de inhoudelijke kwaliteit van de informatieverstrekking.

4.3.2 Taak 12: Het opstellen van een beleidsvisie en een jaarplan

Volgens het Convenant stelt het zorgkantoor één keer per vier jaar een beleidsvisie op en elk jaar een jaarplan. De externe accountant onderzoekt of het zorgkantoor uitvoering heeft gegeven aan deze afspraken in het Convenant en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. De beoordeling is beperkt tot de vaststelling of de aspecten die in het Convenant staan genoemd in de visie en het plan zijn verwerkt. Een inhoudelijk oordeel hierover wordt niet verlangd.

4.3.3 Taak 13: Het voeren van overleg met betrokken partijen

Volgens het Convenant voert het zorgkantoor overleg met betrokken partijen, vooral met gecontracteerde zorgaanbieders, vertegenwoordigers van patiënten en consumenten en met het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). De externe accountant onderzoekt of de concessiehouder uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in het

Convenant op het gebied van overleg met partijen en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. Een inhoudelijk oordeel over de inhoud van het overleg met partijen wordt niet verlangd.

4.3.4 Taak 14: Het adviseren over het toelaten van zorgaanbieders

Volgens het Convenant moet de concessiehouder in voorkomende gevallen adviseren over de toelating van zorgaanbieders. De externe accountant onderzoekt of de concessiehouder adviezen heeft uitgebracht en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. Een inhoudelijk oordeel over de advisering wordt niet verlangd.

4.3.5 Taak 15: Het zorgdragen voor een adequaat wachtlijstbeheer

Volgens het Convenant moet het zorgkantoor zorgen voor een adequaat wachtlijstbeheer in de regio. Adequaaf wil zeggen dat het zorgkantoor een aantal werkzaamheden verricht op het gebied van:

- bestandsbeheer: het opbouwen en onderhouden van een bestand van geïndiceerde zorgaanvragen, alsmede van cliënten voor wie de zorg is gestart;
- informatievoorziening: zorg dragen voor tijdige en adequate informatievoorziening aan cliënten over de procedure, (periodieke) informatie over de stand van zaken en informatieverstrekking op verzoek;
- bemiddeling: Het zorgkantoor zorgt ervoor dat verzekerden hun aanspraken kunnen realiseren conform de indicatie. Wanneer de geïndiceerde zorg niet tijdig kan worden geleverd, voorziet het zorgkantoor – in overleg met de cliënt of zijn vertegenwoordiger – in een vorm van overbruggingszorg / second best oplossing.

De externe accountant onderzoekt of de concessiehouder uitvoering heeft gegeven aan de afspraken in het Convenant op het gebied van het wachtlijstbeheer. Hij beperkt zich hierbij tot de vaststelling of de concessiehouder de in het Convenant genoemde werkzaamheden heeft uitgevoerd en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. Een inhoudelijke uitspraak over de vraag of het wachtlijstbeheer adequaat is, wordt niet verlangd.

4.3.6 Taak 16: Het instellen van een Raad van Advies

Volgens het Convenant stelt het zorgkantoor een raad van advies in op grond van het Basisreglement Raad van Advies Zorgkantoor dat ZN heeft opgesteld. De externe accountant onderzoekt of de concessiehouder een raad van advies heeft ingesteld en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. Een inhoudelijk oordeel over het functioneren van de raad van advies wordt niet verlangd.

4.3.7 Taak 17: Het periodiek uitvoeren van cliëntraadpleging

Volgens het Convenant voert het zorgkantoor één keer per twee jaar een cliëntenraadpleging uit. De accountant onderzoekt of de concessiehouder uitvoering heeft gegeven aan de afspraak in het Convenant en of hij zich daarover heeft verantwoord in het uitvoeringsverslag. Een inhoudelijk oordeel over de uitkomst van de cliëntenraadpleging wordt niet verlangd.

4.4 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer

Bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van het financieel verslag voert de externe accountant onderzoek uit naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financieel beheer, zoals dat verwoord is in de bestuurlijke verantwoording van het zorgkantoor. Behalve beheershandelingen omvat financieel beheer ook de vastlegging daarvan in de administratie. Hierbij worden de volgende definities gehanteerd:

Financieel beheer

Financieel beheer is het geheel van beslissingen, handelingen en regels dat bedoeld is voor de sturing en beheersing van de financiële transacties en saldi waarvoor de directie van de concessiehouder (mede)verantwoordelijkheid dragen, en voor de controle daarop en de verantwoording daarover.

Ordelijk

Het financieel beheer is ordelijk als het in overeenstemming is met de in de AO/IC vastgelegde procedures en het voldoet aan de bestaande wet- en regelgeving. Belangrijke kenmerken van een ordelijk gevoerd financieel beheer zijn onder meer: transparantie, administratieve accuratesse, adequate functiescheiding en verantwoordelijkheidsverdelingen, tijdigheid van verwerking, goede dossiervorming en duidelijke managementrapportages.

Controleerbaar

Financieel beheer is controleerbaar als de beschikbare informatie de controlerende instanties van een organisatie in staat stelt om de besluitvorming en de administratieve verwerking inclusief de interne controle te reconstrueren en te beoordelen. Hierdoor kunnen de externe accountant en de NZa de controle achteraf op een efficiënte manier uitvoeren.

De concessiehouder verantwoordt zich over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer in de bestuurlijke verantwoording. Hierin geeft de concessiehouder aan welke maatregelen hij gedurende het jaar heeft getroffen om de rechtmatige uitvoering van de wettelijke taken te waarborgen. In de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 zijn de aandachtspunten voor de verantwoording over het financieel beheer opgenomen (taak 4). Ingeval van tekortkomingen geeft de bestuurlijke verantwoording aan wat de invloed daarvan is op de rechtmatigheid en welke verbeteracties zijn of worden uitgevoerd.

De externe accountant toetst de verantwoording van de concessiehouder over het gevoerde financieel beheer aan zijn eigen bevindingen uit het onderzoek naar de rechtmatigheid van de financiële verantwoording en naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ. De accountant geeft zijn bevindingen weer in het accountantsrapport. Daarbij besteedt hij in ieder geval aandacht aan de volgende aspecten:

- naleving van wet- en regelgeving;
- administratieve organisatie en interne controle (AO/IC);
- geautomatiseerde gegevensverwerking;
- misbruik en oneigenlijk gebruik.

De accountant kan zijn rapportage over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer combineren met de

rapportage van zijn bevindingen over (taak 4) adequate bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties.

4.5 Toetsingscriteria voor het onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag

De externe accountant moet vaststellen of het uitvoeringsverslag is opgesteld in overeenstemming met de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008. Hiervoor maakt hij gebruik van de bestuursverklaring. Zijn bevindingen legt hij vast in het accountantsrapport.

4.6 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Om te kunnen vaststellen of aan de financiële rechtmatigeisen is voldaan, moet de accountant van de volgende goedkeuringstoleranties uitgaan:

Tabel 4.1 - Goedkeuringstoleranties

Controlededeelgebied	Tolerantie
Bruto schaden AWBZ - uitgaven	1% van de totale bruto schaden AWBZ
Bruto schaden AWBZ - balanspost	Goedkeuringstolerantie getrouwheid
Bedrijfsopbrengsten - ontvangsten	1% van de som der bedrijfsopbrengsten
Bedrijfsopbrengsten - balanspost	Goedkeuringstolerantie getrouwheid
Beheerskosten AWBZ	Goedkeuringstolerantie getrouwheid voor de post de beheerskosten AWBZ

Om de mate te kunnen bepalen waarin de rechtmatigheid is gewaarborgd, moet de accountant uitgaan van de hieronder opgenomen normen. Deze normen zijn gebaseerd op de normen voor departementale auditdiensten.

Tabel 4.2 - Uitspraak over de mate waarin rechtmatigheid is gewaarborgd

	Rechtmatigheid is gewaarborgd	Rechtmatigheid met beperking		Geen oordeel over rechtmatigheid	Rechtmatigheid niet gewaarborgd
Fouten in de verantwoording	$\leq 1\%$	$> 1\%$	$\leq 3\%$	-	$> 3\%$
Onzekerheden in de verantwoording	$\leq 3\%$	$> 3\%$	$\leq 10\%$	$> 10\%$	-
Soort accountantsverklaring	goedkeurend	Met beperking		Oordeelsonthouding	Afkeurend

Van een *fout* in de verantwoording is sprake wanneer gebleken is dat een – gedeelte van een – post niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van de wet- en regelgeving AWBZ.

Een *onzekerheid* in de verantwoording doet zich voor als gebleken is dat onvoldoende informatie beschikbaar is om een – gedeelte van een – post als rechtmatig of onrechtmatig aan te merken, kortom als onzekerheid bestaat over de (on-)rechtmatigheid van de post.

De *rechtmatigheid* van een post is gewaarborgd als met een betrouwbaarheid van 95% de bewering juist is dat de financiële verantwoording geen grotere fout bevat dan de genoemde goedkeuringstolerantie.

Voor zover het de rechtmatigheid betreft, worden fouten in absolute zin opgevat. Saldering van fouten is niet toegestaan. Bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van posten die tussen het einde van het kalenderjaar en de afsluitdatum van de financiële verantwoording zijn ontvangen, hanteert de accountant dezelfde goedkeuringstolerantie als bij zijn getrouwheidsonderzoek. Ditzelfde geldt voor het onderzoek naar de schattingen van de posten die na de afsluitdatum nog moeten worden ontvangen.

Concessiehouders moeten geconstateerde fouten in principe corrigeren in het financieel verslag. Onzekerheden in het verslag moeten zij zoveel mogelijk kwantificeren. Concessiehouders moeten fouten waarvan het

niet mogelijk is om ze te corrigeren en geconstateerde onzekerheden over de rechtmatigheid toelichten in de bestuurlijke verantwoording. De concessiehouder geeft hierbij de verbeteracties aan die het denkt te starten of heeft gestart om de geconstateerde structurele fouten in de toekomst te voorkomen.

4.7 Foutentabel

De accountant neemt in het accountantsrapport een foutentabel op. Geconstateerde fouten die niet gecorrigeerd zijn, moeten – ongeacht hun omvang – in de foutentabel worden vermeld. Met het oog op een adequate onderbouwing van het rechtmatigheidsoordeel is het noodzakelijk dat de externe accountant fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Tabel 4.3 – Foutentabel (in € 1.000)

	Incidenteel	Structureel	Totaal
Fouten in de verantwoording			
Onzekerheden in de controle			

Bij de tabel geeft de accountant een toelichting op wat de oorzaak van de fouten en onzekerheden is.

Bij fouten in de verantwoording kan onderscheid worden gemaakt in incidentele en structurele fouten. Van een *incidentele fout* is sprake als het gaat om een toevallige fout. Kenmerkend voor incidentele fouten is dat deze fouten zich in principe niet zullen herhalen. Van een *structurele fout* is sprake als de oorzaak van de fout gelegen is in – onderdelen van – het uitvoeringssysteem van de wettelijke taken. Daardoor kunnen deze fouten een – zeker – herhalingskarakter vertonen. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden in de controles.

De externe accountant neemt fouten en/of onzekerheden beneden de € 10.000 niet afzonderlijk op in de foutentabel, maar als één bedrag. In het accountantsdossier neemt hij deze fouten en onzekerheden wel gespecificeerd op.

De NZa verwacht dat de concessiehouder fouten en onzekerheden zelf uitzoekt en corrigeert in het eerstvolgende kalenderjaar. De NZa verwacht van de externe accountant dat hij bij zijn accountantsonderzoek nagaat of de concessiehouder geconstateerde fouten en onzekerheden heeft uitgezocht en gecorrigeerd. Wanneer geen correctie plaatsvindt, moet de concessiehouder dit duidelijk motiveren.

5. Accountantsverklaring

Hierna is de door het Koninklijk NIVRA vastgestelde voorbeeldtekst van de goedkeurende accountantsverklaring opgenomen. De strekking van het oordeel kan behalve goedkeurend ook *met beperking, met oordeelonthouding of afkeurend* zijn.

5.1 Goedkeurende accountantsverklaring

Hieronder is een voorbeeldtekst opgenomen voor een goedkeurende accountantsverklaring bij de financiële verantwoording 2008.

Aan: opdrachtgever

ACCOUNTANTSVERKLARING

Afgegeven ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het CVZ

Verklaring betreffende de financiële verantwoording

Opdracht

Wij hebben de *(op pagina xx tot en met pagina yy in dit rapport/verslag opgenomen)* financiële verantwoording 2008 van ... *(naam concessiehouder/zorgkantoor)* van ... *(naam concessiehouder/zorgkantoor)* te *(statutaire vestigingsplaats)* bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de exploitatierekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van *(naam concessiehouder/zorgkantoor)* is verantwoordelijk voor het opmaken van de financiële verantwoording die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van de bestuurlijke verantwoording, beide in overeenstemming met de Regeling verslaglegging AWBZ en de 'Handleiding uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008'.

Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de financiële verantwoording verantwoorde schaden AWBZ (inclusief schaden AWBZ voorgaande jaren), bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand gekomen dienen te zijn in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgesomd in Bijlage 3 van de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008'.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de financiële verantwoording van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 36, tweede lid van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht en het 'Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008'. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de financiële verantwoording van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de concessiehouder heeft gemaakt, een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording, alsmede een evaluatie van de aanvaardbaarheid van het gehanteerde referentiekader voor financiële rechtmatigheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de financiële verantwoording een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van (*naam concessiehouder/zorgkantoor*) per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Regeling verslaglegging AWBZ en de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008'.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de financiële verantwoording verantwoorde schaden AWBZ (inclusief schaden AWBZ voorgaande jaren), bedrijfsopbrengsten AWBZ en beheerskosten AWBZ over 2007 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand gekomen zijn in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de 'Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008' en het 'Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008' zijn uitgewerkt.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Verder melden wij dat de bestuurlijke verantwoording, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de financiële verantwoording van (*de concessiehouder/het zorgkantoor*).

Voorts merken wij op dat niet is voldaan aan de wettelijke verplichting tot vermelding van de informatie over topinkomens (artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens).

Plaats, datum

Naam accountantsorganisatie

Naam externe accountant en ondertekening met die naam

6. Accountantsrapport

Het accountantsrapport heeft de status van een rapport van feitelijke bevindingen in het kader van specifieke werkzaamheden die zijn overeengekomen. De externe accountant doet uitsluitend verslag van zijn bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden. Hij spreekt daarbij geen oordeel uit en verschaft geen zekerheid.

6.1 Model voor het accountantsrapport

Hieronder volgt een model voor het accountantsrapport:

'Rapport van bevindingen uitgebracht ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het College voor zorgverzekeringen.

1. Inleiding rapport

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij naast het onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording van (naam concessiehouder) te (vestigingsplaats) een aantal specifieke werkzaamheden verricht. Deze specifieke werkzaamheden bestonden uit een onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder, een onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer en een onderzoek naar de vraag of het uitvoeringsverslag is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen in de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008.

Dit rapport bevat de uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Aard en reikwijdte

Onze specifieke werkzaamheden zijn verricht in overeenstemming met COS 4400 Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie. Daarbij hebben wij rekening gehouden met de bepalingen en begripsomschrijvingen in de Handleiding financiële verantwoording zorgkantoren 2007, de Handleiding Uitvoeringsverslag en financiële verantwoording concessiehouders 2008 en het Protocol Accountantsonderzoek concessiehouders 2008.

De opdracht houdt in dat op de informatie in de bestuurlijke verantwoording en in het uitvoeringsverslag van (naam concessiehouder) die aan onze specifieke werkzaamheden ten grondslag ligt geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een beoordelingsopdracht leidende tot een beoordelingsverklaring is uitgevoerd. Een en ander impliceert dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van deze informatie. Volledigheidshalve wijzen wij er nog op dat, indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht, wellicht nog andere onderwerpen aan het licht zouden kunnen zijn gebracht die voor u mogelijk van belang zouden kunnen zijn geweest.

2. Opzet en uitvoering onderzoek

De externe accountant kan hier ingaan op de opzet en uitvoering van zijn werkzaamheden. Per deelonderzoek vermeldt hij zijn aanpak en de eventuele beperkingen die hij bij zijn onderzoek is tegengekomen.

3. Uitkomsten onderzoek

In dit rapportonderdeel geeft de externe accountant zijn bevindingen en conclusies weer van de vier deelonderzoeken:

- het onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de financiële verantwoording;
- het onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ;
- het onderzoek naar de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer;
- het onderzoek naar de naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag.

Getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording

De externe accountant verwijst voor de uitkomsten van zijn onderzoek naar de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoording naar zijn accountantsverklaring. In het accountantsrapport gaat hij in op de onderbouwing van zijn oordeel. Hij rapporteert bijzonderheden met betrekking tot jaarrekeningposten in het accountantsverslag. Hij neemt een foutentabel op en geeft een toelichting op de foutentabel.

Rechtmatige uitvoering van de AWBZ

De externe accountant geeft de bevindingen weer van zijn onderzoek naar de rechtmatige uitvoering van de AWBZ door de concessiehouder, zonder daar een zekerheidsoordeel over te geven. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen met betrekking tot alle achttien taken. Van elke taak geeft de accountant aan of de concessiehouder deze heeft uitgevoerd in overeenstemming met de verplichtingen bij of krachtens de AWBZ.

Ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financieel beheer

De externe accountant geeft hier zijn bevindingen weer over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het gevoerde financiële beheer door de concessiehouder, zoals die zijn verwoord in de bestuurlijke verantwoording. De accountant kan zijn rapportage over de ordelijkheid en controleerbaarheid van het financieel beheer combineren met de rapportage van zijn bevindingen over (taak 4) adequate bedrijfsadministratie en inhoudelijke registraties.

Naleving van de voorschriften van het uitvoeringsverslag

De externe accountant vermeldt hier de conclusie van zijn onderzoek naar de naleving van de voorschriften voor het uitvoeringsverslag.

Wij wijzen erop dat onze werkzaamheden uitsluitend zijn verricht ten behoeve van de Nederlandse Zorgautoriteit en het College voor zorgverzekeringen en dat deze rapportage daarom niet (geheel of gedeeltelijk) aan anderen mag worden verstrekt, zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Ten slotte maken wij u erop attent dat de uitkomsten van ons onderzoek niet zonder meer gelden na datum van afsluiting van ons onderzoek, omdat nadien veranderingen in het getroffen stelsel van maatregelen kunnen zijn aangebracht.

(Plaats), (Datum)

(Ondertekening)

Bijlage 1. Uitgangspunten voor beoordeling werkzaamheden externe accountant door de NZa

Inleiding

De NZa geeft geen concrete voorschriften over de manier waarop rechtmatigheidsonderzoeken worden uitgevoerd. De aanpak is afhankelijk van de uitkomsten van de (risico)analyse van de administratieve organisatie en de interne controle (AO/IC). Accountantscontrole is maatwerk. De externe accountant is verantwoordelijk voor een adequate invulling van het rechtmatigheidsonderzoek. De externe accountant laat zich bij zijn onderzoek leiden door de voorschriften van de VGC en de COS.

De NZa maakt voor haar oordeelsvorming zoveel mogelijk gebruik van het uitvoeringsverslag en de financiële verantwoording van de concessiehouder en van de accountantsverklaring en het accountantsrapport.

Zonder in de verantwoordelijkheid van de externe accountants te willen treden, heeft de NZa voor de review op het uitgevoerde rechtmatigheidsonderzoek richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen hanteert de NZa als uitgangspunt bij de beoordeling van het door de externe accountant uitgevoerde rechtmatigheidsonderzoek. Ze zijn faciliterend bedoeld, zonder de bedoeling om specifieke voorschriften voor het accountantsonderzoek te geven.

Beoordeling werkzaamheden externe accountant

Bij de uitvoering van de beoordeling van het dossier van de externe accountant besteedt de NZa vooral aandacht aan de volgende onderdelen in het accountantsdossier:

- de analyse van belangrijke ontwikkelingen, waaronder wijzigingen in de wet- en regelgeving;
- de risicoanalyse, waarbij een inventarisatie wordt gemaakt van (inherente) risico's en een inschatting op welke wijze deze worden afgedekt door interne controlemaatregelen. Vastgesteld wordt, dat de geconstateerde interne controle risico's afgedekt zijn met afdoende controlemaatregelen;
- de beoordeling van managementrapportages, bijvoorbeeld notulen managementoverleg.
- de follow-up van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen bij voorgaande controles van de externe accountant en rechtmatigheidsonderzoeken door de NZa;
- het in continuïteit beoordelen van de AO/IC en de geautomatiseerde gegevensverwerking:
 - beoordeling van de procedures en de werkinstructies;
 - functiescheiding;
 - borging van de continuïteit en beschikbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking;
 - borging van de logische toegangsbeveiliging en de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking;
 - vastlegging van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
 - beoordeling van aansluitingen met de financiële administratie.

- de cijferbeoordelingen en verbandscontroles.

De externe accountant heeft bij de bepaling van de controlestrategie vastgelegd in welke mate hij kan steunen op de AO/IC. In principe kan de externe accountant kiezen voor een systeemgerichte controle of een gegevensgerichte controle; in de praktijk kiest hij echter vaak voor een combinatie van beide controles. Gelet op het bestaan van onvervangbare maatregelen van interne controle en de hoge mate van geautomatiseerde gegevensverwerking bij concessiehouders, is de NZa van oordeel dat een rechtmatigheidsonderzoek dat uitsluitend is gebaseerd op een gegevensgerichte controle in principe niet acceptabel is.

Beoordeling opzet rechtmatigheidsonderzoek

De NZa gaat ervan uit dat de opzet van de rechtmatigheidsonderzoeken door, of onder verantwoordelijkheid van, de externe accountant is beschreven in een plan van aanpak.

De externe accountant motiveert met het plan van aanpak op welke manier er wordt voldaan aan de gestelde eisen voor betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.

Als de externe accountant voor zijn onderzoek gebruik maakt van werkzaamheden van interne controleafdelingen van de concessiehouder of de interne accountantsdienst, verwacht de NZa dat de afspraken expliciet zijn vastgelegd in het plan van aanpak.

Beoordeling uitvoering rechtmatigheidsonderzoek

De beoordeling van de uitvoering vindt plaats op basis van de afhandeling van het plan van aanpak van de externe accountant, de hierbij gehanteerde werkprogramma's en de hiervoor aangelegde controledossiers. Het dossier van de externe accountant moet zodanig zijn vormgegeven, dat het voor de NZa mogelijk is om op basis van dossierreview tot een zelfstandig oordeel te komen over de manier waarop het zorgkantoor de AWBZ heeft uitgevoerd, in de zin van het al dan niet overnemen van de bevindingen van de externe accountant. Het dossier van de externe accountant moet informatie bevatten waarmee de NZa voldoende inzicht krijgt in:

- de planning en realisatie van de controle;
- de omvang en de aard van de uitgevoerde controlewerkzaamheden;
- de uitkomsten en conclusies van het rechtmatigheidsonderzoek.

De NZa verwacht dat de externe accountant de uitkomsten van de controle vastlegt in een afsluitend memorandum, waarin een duidelijke onderbouwing is opgenomen van de uitgevoerde werkzaamheden en van de weging van de bevindingen. Dit document moet inzicht geven in de afweging van het al dan niet rapporteren van bevindingen.

Dynamisering van het rechtmatigheidsonderzoek

Wanneer de externe accountant bij zijn controle gebruik maakt van de mogelijkheid om het rechtmatigheidsonderzoek te dynamiseren, legt hij in een notitie het nu volgende vast:

- de overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de gemaakte keuze:
 - invloed van de administratieve organisatie;
 - invloed van ICT-omgeving;
 - invloed van gehanteerde queries;
- de keuze die is gemaakt voor het moment van afsluiting van de controlecyclus;

- de AO/IC-maatregelen die zekerheid verschaffen over de mutaties waarvan de verwerking na het moment van afsluiting plaatsvindt;
- de manier waarop de externe accountant de mutaties uit de periode na afsluiting (later) alsnog met de vereiste mate van zekerheid controleert.

Als de gemaakte keuzes goed zijn onderbouwd, accepteert de NZa dat de facto sprake is van een minder gedetailleerde controle op de mutaties uit de periode na afsluiting. Onverlet de dynamisering van de controle strekt de accountantsverklaring zich uit tot de financiële verantwoording over het gehele verantwoordingsjaar.

In het najaar kunnen pre-audits bij de externe accountants plaatsvinden om de controle op het nieuwe verantwoordingsjaar voor te bereiden.

De pre-audits zijn onder andere op de volgende aspecten gericht:

- een evaluatie van het voorgaande jaar;
- een uitleg over de onderzoeks aanpak van NZa;
- wijzigingen en bijzonderheden in de controleaanpak van de externe accountant;
- bijzonderheden en aandachtspunten bij het zorgkantoor;
- aandachtspunten voor het lopende rechtmatigheidsonderzoek door NZa;
- afspraken die voortvloeien uit het bovenstaande.

Het kopiëren van stukken uit het accountantsdossier

De NZa beschouwt de gegevens die in het dossier van de externe accountant zijn opgenomen als bedrijfsgevoelige gegevens in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Dit betekent dat de NZa deze gegevens als niet-openbare informatie aanmerkt. De NZa richt een dossier in waarin de onderbouwing van haar oordeel is opgenomen. Hiervoor is het nodig om bepaalde stukken uit het accountantsdossier te kopiëren². De zienswijze daarbij is dat de individuele stukken niet op zichzelf staan, maar dat zij zijn bedoeld voor de onderbouwing van onderzoeks aanpak, uitvoering van het onderzoek en de uiteindelijke oordeelsvorming in de vorm van een accountantsrapport en een accountantsverklaring.

² Op grond van artikel 43a Comptabiliteitswet 2001 is de NZa bevoegd stukken uit de controledossiers van accountants te kopiëren.